

ORACIONS SUBORDINADES ADVERBIALS

1. Analitza sintàcticament i tradueix les següents oracions. Llavors fes el comentari morfològic de les paraules subratllades.

1. Quamquam non habet gladium, tamen pugnat.
2. Heri si librum istum emissem, tibi libenter donauissem.
3. Dum Romani haec parant, Saguntum¹ oppugnari coeptum est.
4. Dum eris felix, multos amicos numerabis.
5. Actio recta non erit, nisi recta fuerit uoluntas.
6. Haec ubi Romae comperta sunt, senatus Catilinam et Manlium² iudicat.

1. Saguntum, -i (n): Sagunt (ciutat Tarraconense).

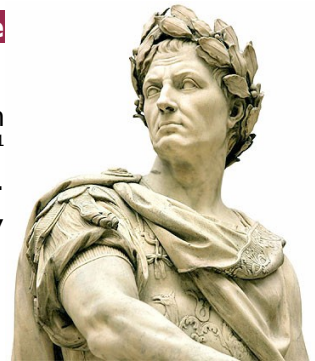
2. Manlius, -i (m): Manli (nom de família romà).

Cèsar envia ajut als seus soldats, que resisteixen amb coratge l'atac dels enemics (Cèsar, *De bello Gallico*, 4, 37)

Hac re nuntiata, Caesar omnem ex castris equitatum misit. Interim nostri milites impetum hostium sustinuerunt atque fortissime¹ pugnauerunt et, paucis uulneribus acceptis, complures ex iis occiderunt. Posteaquam equitatus noster in conspectum uenit², abiectionis armis, hostes terga uerterunt magnusque eorum numerus est occisus.

1. fortissime: adv. «duríssimament».

2. in conspectum uenire: traduir per «aparèixer».

Juli Cèsar, Coustou, 1872

Sertori mentia als seus soldats quan ho creia necessari (Gel·li, *Noctes atticae*, XV, 22)

Sertorius¹, uir acer egregiusque dux, exercitus peritus fuit. Is in temporibus difficillimis mentiebatur ad milites, si mendacium prodesset. Et litteras compositas pro ueris legebat et somnium simulabat et falsas religiones conferebat, si istae res eum apud militum animos adiutabant.

1. Sertorius, -ii (m): Sertori.

Derrota dels cònsols Marc Manli i Quint Cepió a la guerra contra Jugurta (Eutropi, *Breuiarium Historiae Romanae*, 5, 1)

Dum bellum in Numidia¹ contra Iugurtham² geritur, Romani consules M. Manlius³ et Q. Caepius⁴ a Cimbris et Teutonis uicti sunt iuxta flumen Rhodanum ingenti internicione; etiam castra sua et magnam partem exercitus perdiderunt. Timor Romae grandis fuit. Ergo Marius post Iugurthae uictoriam secundo consul est factus.

1. Numidia, -ae (f): Numídia (regió d'Àfrica).
2. Iugurtha, -ae (m): Jugurta (rei de Numídia).
3. M. Manlius, -ii (m): Marc Manli (nom d'home romà).
4. Q. Caepius, -ii (m): Quint Cepió (nom d'home romà).

Els romans declaren la guerra als tarentins i aquests demanen ajut a Pirrus (Eutropi, *Breuiarium Historiae Romanae* 2, 11, 1)

Eodem tempore Tarentinis, qui iam in ultima Italia¹ sunt, bellum indictum est, quia legatis Romanorum iniuriam fecerant. Hi Pyrrhum, qui ex genere Achillis originem trahebat², contra Romanos in auxilium poposcerunt³. Is mox ad Italiam uenit, tumque primum⁴ Romani cum transmarino hoste dimicauerunt.

1. in ultima Italia: «a la part més allunyada d'Itàlia».	3. Pyrrhum (...) in auxilium poposcerunt: «varen demanar ajut a Pirrus».
2. trahere originem: «descendir de».	4. primum: adverb, «per primera vegada».

Labiè, lloctinent de Cèsar, arriba a la ciutat de Lutècia; els enemics reuneixen les seves tropes (Cèsar, *De bello Gallico* 7, 57)

Dum haec apud Caesarem geruntur, Labienus¹ Lutetiam² proficiscitur. Id est oppidum Parisiorum³, quod positum est in insula fluminis Sequanae. Huius aduentu ab hostibus cognito, magnae copiae ex finitimis ciuitatibus conuenerunt. Summa imperii⁴ traditur Camulogeno⁵ Aulerc⁶, qui propter singularem scientiam rei militaris ad eum honorem euocatus est.

1. Labienus, -i: Labiè.	4. Summa imperii: "el comandament suprem".
2. Lutetia, -ae (f): Lutècia (ciutat gal·la, avui París).	5. Camulogenus, -i: Camulogen (cabdill aulerc).
3. Parisii, -orum (m): els parisís (tribu de la Gàl·lia).	6. Aulercus, -a, -um: aulerc (habitant d'un poble gal).

Escipió és enviat a Àfrica i s'enfronta a Hannó, cabdill cartaginès (Eutropi, *Breuiarium Historiae Romanae* 3, 20)

Anno quarto decimo posteaquam in Italiam Hannibal uenerat, Scipio, qui multa bene in Hispania egerat, consul est factus et in Africam missus est. Is in Africa contra Hannonem¹, ducem Afrorum, pugnat; exercitum eius interficit. Secundo proelio castra capit cum quattuor milibus et quingentis militibus, undecim milia hominum occidit.

1. Hanno, -onis (m): Hannó (general africà).